

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LLYWODRAETH CYNULLIAD CYMRU

Teitl: Crynodeb o'r ymateb i Adroddiad Pwyllgor y DU ar y Newid yn yr Hinsawdd

Dyddiad: 11 Mawrth 2009

Gan: Jane Davidson, Y Gweinidog dros yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai

Ar 1 Rhagfyr 2008, cefais groesawu cyhoeddi adroddiad y Pwyllgor ar y Newid yn yr Hinsawdd – “Adeiladu Economi Carbon Isel – cyfraniad y DU i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd”. Mae'r Adroddiad hwn yn rhoi cyngor ynghylch lefelau'r tair cyllideb garbon gyntaf (2008-12, 2013-17 a 2018-22) sy'n gosod y trwydd gorau posibl tuag at gyrraedd targedau 2020 a 2050.

Dros y tri mis diwethaf, mae Llywodraeth y Cynulliad wedi bod yn ystyried yr Adroddiad a'n hymateb ni i'w argymhellion, ar sail gwybodaeth gan Gomisiwn Cymru ar y Newid yn yr Hinsawdd.

Pleser o'r mwyaf gen i heddiw yw cyflwyno manylion ein hymateb i'r Gwir Anrhydeddus Ed Milliband, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ynni a Newid Hinsawdd.

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru'n croesawu targed 2020 ac argymhelliad y Pwyllgor i newid y targed interim i ostyngiad o 34% yn y nwyon tŷ gwydr yn hytrach na gostyngiad o 26% mewn carbon deuocsid. Rydym hefyd yn cefnogi'r lefelau a nodwyd ar gyfer cyllidebau interim a therfynol y tri chyfnod, a byddem yn dymuno i Lywodraeth y DU fod yn uchelgeisiol wrth bennu'r cyllidebau cyn i fframwaith rhyngwladol newydd gael ei gytuno.

Mae Llywodraeth y Cynulliad hefyd yn cefnogi'r argymhelliad na ddylai prynu credydau gwrthbwysu fod yn rhan o'r strategaeth ar gyfer cyflawni'r gyllideb interim.

Rydym wedi nodi rhai materion penodol yr hoffem i'r Pwyllgor eu hystyried ymhellach.

Yn gyntaf, byddai o gymorth pe gallai'r Pwyllgor ystyried ymhellach y goblygiadau ar gyfer y cyfraddau gostwng allyriadau blynyddol o bennu dyddiadau brig eraill ar gyfer yr allyriadau byd-eang. Mae'r Pwyllgor wedi canolbwyntio ar 2016 ac wedi gwrthod dyddiad mor hwyr â 2028 am resymau dealladwy, ond byddai asesiad o oblygiadau pennu dyddiad brig interim ar gyfer yr allyriadau, sef tua 2020, yn helpu i ddatblygu polisi gwybodus.

Yr ail fater, sy'n arbennig o berthnasol i Gymru, yr hoffem i'r Pwyllgor ei ystyried ymhellach, yw adborth naturiol a phwysigrwydd cadw'r carbon sydd wedi ei gloi mewn priddoedd.

Mae targedau Llywodraeth y Cynulliad ar gyfer lleihau allyriadau yn gyson â'r trywydd a awgrymir gan argymhellion y Pwyllgor.

Rydym yn cydnabod bod gostyngiadau blynyddol o 3% yn her, ond rydym hefyd yn gwybod bod gwyddor newid hinsawdd yn dangos y bydd angen gostyngiadau mwy byth yn y dyfodol, a byddwn yn sicrhau ein bod yn y dewis polisïau sy'n ei gwneud yn bosibl cynyddu'r gostyngiadau yn y dyfodol.

Fel y dywedais yn fy natganiad ym mis Rhagfyr ar achlysur cyhoeddi'r adroddiad, mae gwaith eisoes ar droed i ddatblygu Strategaeth Cymru ar y Newid yn yr Hinsawdd. Mae'r ymgynghoriad ynglŷn â cham cyntaf y strategaeth - Datganiad Polisi Lefel Uchel sy'n canolbwyntio ar yr heriau a wynebwn oherwydd y newid yn yr hinsawdd a'r meysydd gweithredu bras y dylid canolbwyntio arnynt – wedi dod i ben ers 22 Chwefror. Cafwyd dros hanner cant o ymatebion gan amrywiaeth eang o sefydliadau ac maent yn gefnogol ar y cyfan i gyfeiriad cyffredinol y Datganiad Polisi Lefel Uchel.

Byddaf yn cyhoeddi ail gam y Strategaeth ar y Newid yn yr Hinsawdd ar gyfer ymgynghori yn yr haf. Bydd hwn yn cynnwys rhaglen weithredu fanwl yn nodi sut rydym yn bwriadu cyflawni ein targedau a chyfrannu tuag at dargedau a chyllidebau carbon y DU, a sut byddwn yn ymateb i'r her o addasu i effeithiau'r newid yn yr hinsawdd.

Mae cysylltiad clir iawn rhwng ein gweithgarwch ni yng Nghymru a'r gwaith a ymgymerir i ddatblygu polisïau a rhaglenni'r DU ar gyfer cyflawni cyllidebau carbon a tharged 2050.

Yn amlwg, mae gan fesurau polisi datganoledig ran bwysig i'w chwarae yng Nghymru, gan gynnwys hyrwyddo effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau a diwydiant, datblygu fframwaith polisi ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, lleihau carbon mewn trafndiaeth a datblygu polisïau sy'n cefnogi gostyngiad pellach yn y carbon a gynhyrchir gan wastraff, amaeth a defnydd tir.

Mae cyfathrebu ac ymgysylltu'n effeithiol â phobl, cymunedau a sefydliadau yn hollbwysig er mwyn mynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd ac mae Llywodraeth y Cynulliad mewn sefyllfa dda i gefnogi'r math hwn o weithgarwch yng Nghymru.

Roedd ein hymateb ni yn amlygu cryfderau Cymru o ran ymchwil a datblygu, sy'n ychwanegu at nifer o'r meysydd technolegol pwysig ar gyfer lleihau allyriadau a nodir yn adroddiad y Pwyllgor. Mae hyn yn cynnwys rhaglen beilot

ar raddfa eang ar gyfer dal carbon sy'n cael ei chynnal gan RWE nPower yng ngorsaf bŵer Aberthaw; buddsoddiad mawr gan Ford yn eu ffatri ym Mhen-y-bont ar Ogwr i gynhyrchu'r injan ynni-effeithlon 'EcoBoost' yn Ewrop, a chanolfan ymchwil flaenllaw ar dechnoleg hydrogen ym Mhrifysgol Morgannwg.

I fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd, bydd gofyn cael dull gweithredu sy'n gwahaniaethu yn ofodol, yn hyblyg, ac yn adlewyrchu'r cyfleoedd a'r heriau mewn gwahanol rannau o Gymru. Bydd gan chwe grŵp Ardaloedd y Cynllun Gofodol ran allweddol i'w chwarae o ran paratoi a gweithredu ymateb integredig pob ardal i her y newid yn yr hinsawdd a throi targedau Llywodraeth Cynulliad Cymru yn gamau gweithredu ar lefel ranbarthol.

Roedd Adroddiad y Pwyllgor hefyd yn amlygu rhai pryderon penodol sy'n berthnasol i Gymru, o ran tlodi tanwydd ac effaith economaidd hynny ar y sector diwydiannol. Bydd angen rhoi sylw i'r materion hynny, o bosibl trwy bolisïau a rhaglenni ychwanegol, yn rhan o'r pecyn mesurau i gyflawni'r cyllidebau carbon.

Ar ôl ystyried ein hymateb ac ymatebion Llywodraeth yr Alban a'r Adran berthnasol yng Ngogledd Iwerddon, mae Llywodraeth y DU yn bwriadu ymateb i'r Pwyllgor ar y Newid yn yr Hinsawdd trwy gyhoeddi lefel y tair cyllideb garbon gyntaf, ar gyfer 2008-2012, 2013-17 a 2018-22, ar yr un pryd â'r Gyllideb ariannol ym mis Ebrill. Yn ychwanegol at y gorchymyn hwnnw, disgwylir y cyhoeddir gorchymynion eraill yn diwygio targed 2020 yn y Ddeddf, yn gosod cyfyngiad ar y defnydd o gredydau yn ystod cyfnod y gyllideb gyntaf ac yn diffinio'r rheolau cyfrifo carbon er mwyn penderfynu a gydymffurfiwyd â'r cyllidebau. Rhaid pennu lefelau'r cyllidebau carbon mewn cyfraith erbyn 1 Mehefin 2009.

Unwaith y bydd y cyllidebau carbon wedi'u pennu, bydd Llywodraeth y DU yn cyhoeddi adroddiad yn yr haf ar gynigion a pholisïau'r DU i gyflawni'r tair cyllideb garbon gyntaf, fel sy'n ofynnol o dan y Ddeddf. Byddwn yn cyfrannu at yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau bod polisïau a rhaglenni Cymru yn cael eu hadlewyrchu yn yr adroddiad hwnnw.

Yn olaf, rhaid i Bwyllgor y DU ar y Newid yn yr Hinsawdd gyhoeddi ei adroddiad cynnydd cyntaf erbyn 30 Medi.

Mae Llywodraeth y Cynulliad wedi ymrwymo i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd a chwarae ei rhan wrth leihau allyriadau. Rydym yn benderfynol y gall Cymru fod ar flaen y gad wrth fynd i'r afael â'r heriau anferthol a wynebwn o ran achosion y newid yn yr hinsawdd, ac rydym wedi ymrwymo i gyflawni'r targedau a osodwn i'n hunain.